

*Välkomna till Årsmötet
söndagen den 6 april i Hässleholm
inbjudan och program finns på sidan 9*

Det som glöms i snö

Våren, SGF och Årsmötet

Då har den metrologiska våren - sju dygn i sträck med dygnstemperaturen över noll grader - infunnit sig i slutet av februari. Så nu väntar vi bara på solen och värmen också!

Som vanligt finns vi från DIS Syd representerade vid SGF släktforskar-ardag den 22 mars på Fridhems Folkhögskola i Svalöv. Där kommer det att finnas många utställare och intressanta föredrag (se annons på sidan 14).

Årsmötet 2014 har vi förlagt till Senioren i Hässleholm, inbjudan finns på sidan 9. Denna gång har vi tagit hjälp av en kollega från DIS-Väst som föredragshållare, Charlotte Börjesson från Göteborg. Charlotte har varit med på alla *SweGen Tours* som arrangerats sedan 2001, där svenska släktforskare har hjälpt amerikanerna att hitta sina svenska rötter, dels med hjälp av *shower*, dels genom enskilda möten med amerikanska släktforskare.

I år är det deadline för skivan *Namn åt de döda*, likaså för SVARS CD-skiva *Sveriges befolkning 1910*. Båda produkterna är planerade att ges ut i slutet av augusti, på årets släktforskar dagar i Karlstad.

Jag hoppas att ni har uppmärksammat vår nya hemsida och att vi fått ett ny webbmater, Anders I Andersson. Jag har fått en del frågor om inloggningen på hemsidan. Den är enbart till för att lägga in nya eller ändra uppgifter på hemsidan, så den är inte för medlemmarna för att söka i register eller liknande.

Ni glömmar väl inte bort att Skånes Genealogiska Förbund, SGF, har sitt kansli öppet varje torsdag förmiddag på Arkivcentrum Syd, Porfyrvägen 20, Lund. Där har Ni möjlighet att köpa de flesta böcker eller CD-skivor som släktforskarförbundet säljer på sin hemsida. På så sätt slipper ni betala portokostnad.

Vi syns och hörs!

Jan Nilsson

*Eder
ordförande*

DISkutabelt,

medlemsblad för Föreningen för
Datorhjälp i släktforskningen,
region syd. DIS Syd.
Utgivningsbevis 21725

Upplaga

3 500 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare

Jan Nilsson

Redaktör och layout

Mats J Larsson
mats@dis-syd.se

Tryck

GL Tryck AB Kristianstad

DIS Syd

Porfyrvägen 20, 224 78 Lund
Bg 246-7058
Org.nr 846005-7527

Hemsida:

<http://www.dis-syd.se>

Årsavgift

Helbetalande 50 kr
Famijmedlemskap 25 kr
Medlemskap i DIS centralt erfordras
Helbetalande 150 kr
Famijmedlemskap 75 kr

Adressändring

Görs alltid hos:
Föreningen DIS, Gamla Linköping
582 46 Linköping

dis@dis.se

Innehåll

- 2 Ordförandens spalt
- 3 Redaktörens spalt
- 4 Introduktion till Windows 8 av Torgny Larsson
- 6 Även en piga har en levnadshistoria referat av Mats J Larsson
- 7 Nytt utseende på hemsidan av Anders I Andersson
- 8 Femårsberättelser av Anders I Andersson
- 9 Inbjudan till DIS Syds årsmöte
- 10 Lärare Lindblad av Mats J Larsson
- 14 Inbjudan till SGFs släktforskningsdag i Svalöv
- 15 Debattinlägg av Christer Thörn
- 15 Saxade notiser och tips
- 16 Mac-spalten med Helge Olsson
- 17 Distanscirklar med Disgen
- 18 Annons Släktforskar dagarna i Karlstad
- 19 Program DIS Syd hösten 2013
- Foton i detta nummer
- Nästa nummer av DISkutabelt
- 20 DIS Syd styrelse och faddrar

Redaktörens spalt

Först årets bästa nyhet - från en redaktörs horisont - **DISkutabelt** kommer att tryckas i färg i fortsättning-
en! Förhoppningsvis ska detta nummer ge er förnöjsam
läsning. Som vanligt är det en blandning av teknik och
släktforskning. Nytt är en debattsida och först ut med
ett inlägg är vårt Disbytombud Christer Thörn, som
frågar sig med vilken rätt vi gräver i folks förflutna och
publicerar våra forskningsresultat. Vad tycker läsarna?

Det blev nästan så att detta nummer av **DISkuta-
belt** inte skulle komma ut, eller i vart fall bli kraftigt
försenat. Den laptop som DIS Syd håller mig med, för
att göra tidningen, la av! Skärmen blev helt svart. I da-
torn finns ett kraftfullt program där jag monterar texter
och bilder och som gör tryckoriginal för vårt tryckeri.
En ny dator kunde väl införskaffas, men programvaran
och kostnaderna? Jag hade inte börjat montera texter
och bilder när datorn la av och de manus och bilder
som skulle användas hade jag i en annan dator, så det
var inte alldeles kört. Och jag har dessutom tidigare
nummer och alla bilder sparade på CD-skivor. Bild-
arkivet fanns kvar.

Det blev ändå en sömnlös natt! Detta nummer av
DISkutabelt också är kallelse till föreningens årsmöte
och måste därför nå medlemmarna minst två veckor
innan årsmötet. På natten såg jag bara problem och
kostnader, inte bara för ny dator och programvara, utan
även för att flytta årsmötet. Vissa nätter är hemska!

Nästa morgon, en tisdag – för bara några dagar se-
dan – gjorde jag ett nytt försök att starta datorn. Ville
den? Icke! Så det var bara att krypa till korset och ringa
min vän kassören Caj Nilsson. Han är inte bara kassör
utan också datalärare i Svalöv. Jag har rest med honom
över landet till släktforskardagar sedan 2010. Jag har
nämnt för honom att datorn, som föreningen håller
mig med sedan 2008, och som var gammal redan då,
sjunger på sista versen. Och när den lägger av så tvingas
vi sannolikt också köpa en ny samt dyr programvara
för att göra tidningen med. Framsynt att göra honom

förberedd på vad som kanske komma skulle. Utgifter
gillar ingen kassör, så det gäller att ta det försiktigt.

Alltså väntade jag otåligt på att klockan skulle slå
åtta. Att väcka en kassör eller ringa innan han spiset
frukost och prata om inköp är för att uttrycka det milt,
rena vansinnet. Jag väntade till kvart över åtta, ringde
och möttes av en glatt - Nilsson! - Vad gör du? inledde
jag försiktigt. - Jag dricker kaffe och löser korsord. - Då
har du väl ätit frukost, fortsatte jag. - Jaja men! - Får jag
störa dig mitt i korsordet? - Det går bra! sade den fryntlige
kassören. Jag berättade om datorn och la fram min teori
om att det kunde vara batterikabeln som fallerade. Caj
trodde snarare att det var batteriet som hade tjänat
ut. Men så sa han - och betänk att jag talade med en
kassör - Även i Kristianstad finns det butiker som saluför
datorer. Det är bara att köpa nytt! - Men programvaran
då? - Finns också att köpa, svarade Caj. - Men om det
är batteriet som är dåligt kan vi väl byta det? frågade
jag oskuldsfullt. - Jag betalar aldrig ett batteri till en så
gammal dator!

Jag, som önskade få ut tidningen i tid, ville kunna
göra den på det för mig vanliga sättet. Inköp av dator,
programvaror med installationer skulle sinka mig en
vecka eller mer. Då sade Caj - Nu ska du ta det lugnt
redaktörn, vi har annonserat årsmötet i Hässleholm både
på hemsidan sedan länge och dessutom i förra numret i vår
tidning. Därmed lyfte Caj en sten från mina axlar!

Så kunde vi ge oss i kast med det kortsiktiga problem-
et – kunde vi få liv i datorn? Caj dirigerade mig. - Vänd
datorn upp och ner och ta ut batteriet! - Batteriet? - Ja,
det behöver du inga verktyg till, det sitter fast med några
spärrar som du trycker in. - Check! - Nu sätter du i kon-
taktan i väggen och trycker på startknappen, sa Caj. Han
kunde lika gärna ha sagt Varde ljus! för så upplevde jag
det. Datorn startade! Halleluja!

Kassören gjorde min dag, som amerikanerna säger.
Det skulle gå att få ut tidningen i tid. Dessutom tänkte
Caj föreslå styrelsen ett inköp av en ny dator med
programvara och den kloka styrelsen bestämde så. Och
jag måste komma ihåg att göra backup under tiden jag
arbetar med tidningen, inte bara när numret är färdigt
för tryck. Det blev en läxa för mig. Tack kassör Caj!

Dessutom kan jag resa till Sundsvall i vecka 10
tillsammans med min hustru, som tagit bilden på första
sidan, för att passa våra barnbarn under sportlovet.
En resa som jag för en vecka sedan räknade med att få
ställa in för att få tid att köpa och installera dator och
göra tidning.

Ser ni så mycket snö vi hade på altanen i januari?
Hustrun påpekade att ordspråket lyder *Det som göms i
snö kommer upp i tö*. - Jag vet! sa jag, men *det som glöms
i snö* är mera korrekt här, eftersom det är jag som har
glömt att sätta in sommarmöblerna i pumphuset!

Mats J Larsson

Introduktion till Windows 8

Användargränssnittet

Många datorer säljs idag med Windows 8 förinstallerat. Den mest märkbara skillnaden mellan Windows 8 och Windows 7 är införandet av ett nytt användargränssnitt (Startskärmen), samt appar (Windows-appar). Det finns nu två användargränssnitt i Windows 8, dels den nya startskärmen, där Windowsapparna körs, avsedd främst för pekskärmar (men kan även styras med mus och tangentbord), dels det klassiska Windows-skrivbordet (som styrs med mus och tangentbord), där de klassiska skrivbordsprogrammen körs.

Windows-appar är program som körs i det nya gränssnittet och installeras från Windows Store. De är anpassade för att styras både med pekskärm och med mus och tangentbord. Vissa program finns både som skrivbordsprogram och som Windows-app. Webbbläsaren Internet Explorer 10 är ett exempel på det.

De båda gränssnitten är inte helt skilda från varandra. Vissa funktioner på skrivbordet utförs i det nya gränssnittet, och vissa program på Startskärmen startas upp på skrivbordet. Detta kan upplevas förvirrande, och medför att man även måste lära sig lite om det nya gränssnittet. Man kan skifta mellan gränssnitten på flera olika sätt. Windows-tangenten på tangentbordet är ett sätt att göra det.

i Windows 7. Det kan exempelvis röra sig om väder, nyheter, börsinformation eller kalenderhändelser.

Genom att klicka på en panel på Startskärmen startas motsvarande program. Obs, inte dubbel-klick, som på skrivbordet! Om det är en Windows-app, så startas appen i det nya gränssnittet. Är det ett skrivbordsprogram, så skiftas automatiskt till det klassiska skrivbordet och programmet startas där.

Du kan även starta ett program eller en Windows-app, genom att på tangentbordet skriva dess namn (t.ex. Utforskaren eller Excel) och trycka Enter-tangenten.

Det finns en separat panel för det klassiska skrivbordet. Att klicka på den är också ett sätt att skifta till det klassiska skrivbordet.

Startskärmen (det nya användargränssnittet)

Startskärmen (se ovan) ersätter den tidigare Startknappen och visas alltid i fullskärmsläge. Den innehåller paneler (ikoner) för såväl Windows-appar som skrivbordsprogram. Panelerna är grupperade i grupper, och du kan själv flytta runt panelerna, och gruppera dem som du själv önskar.

Panelerna för Windows-appar kan visa innehåll, som kontinuerligt förändras, lite som gadgets gjorde

Windows-appar

Med Windows 8 är många Windows-appar (se ovan) förinstallerade, fler än de som visas på Startskärmen. Du kan lätt avinstallera appar, eller ladda ner nya. För att ladda ner nya Windows-appar, måste du ha ett Microsoft-konto. Kontot är gratis och enkelt att konfigurera. Ditt Microsoft-konto skyddas med ett lösenord.

När du startar en Windows-app fyller den hela skärmen. För att stänga appen tar du tag med musen i överkanten av skärmen, och drar den ner till nedre kanten av skärmen. Bra att veta om du av misstag startar någon app.

När du högerklickar på en panel (Windows-app eller skrivbordsprogram) visas i skärmens nedre kant ett antal möjliga åtgärder, t.ex.; *Avinstallera* = Appen eller programmet avinstalleras, *Fäst inte på Start* = Appen eller programmet ska inte visas på Startskärmen, *Mindre/Större* = Gör panelen mindre eller större, *Stäng av levande panel* = Panelens innehåll ska inte förändras kontinuerligt, *Sätt på levande panel* = Panelens innehåll ska förändras kontinuerligt.

Det klassiska skrivbordet

Här körs programmen på samma sätt som i Windows 7, och du använder mus och tangentbord som vanligt. Start-knappen finns inte längre och är ersatt med andra funktioner.

Om du för musen till övre högra hörnet eller nedre högra hörnet, visas en meny vid skärmens högerkant. Denna meny innehåller funktionerna: Sök, Dela, Start, Enheter och Inställningar. Observera att några av dessa

funktioner körs som appar, och måste avslutas med att dra musen från övre skärmkanten till nedre.

Med *Sök* kan du bl.a. se vilka Windows-appar och skrivbordsprogram som är installerade, eller söka efter filer. Med *Start* växlar du till Startskärmen (det nya gränssnittet). Via *Inställningar* når du bl.a. Kontrollpanelen.

Om du håller nere Windows-tangenten på skrivbordet och samtidigt trycker bokstaven X, får du upp en meny i nedre vänstra hörnet. Där finns ett antal funktioner, t.ex. Kontrollpanelen, Sök, Utforska, Kör. Det finns även andra kombinationer med Windows-tangenten, som kan vara bra.

Utforskaren

Dina Bilder, Dokument, Filmer och Musik hittar du lättast i Utforskaren. Detsamma gäller din Dator, hårddisken, USB-minnen och andra enheter som anslutits till datorn.

Windows 8.1

Windows 8 lanserades i oktober 2012, men många användare tyckte inte om det nya gränssnittet, och har ännu inte gått över till Windows 8. Efter ett år, i oktober 2013, kom den första uppgraderingen, Windows 8.1. Uppgraderingen finns tillgänglig i Windows Store och du måste ange lösenordet för ditt Microsoft-konto för att kunna ladda ner uppgraderingen. Själva installationen tar ungefär 2 timmar, beroende på hur snabb din dator är.

I Windows 8.1 är det möjligt att starta datorn direkt med det traditionella skrivbordet i stället för omvägen via startskärmen. Dessutom finns en variant på startknappen tillbaka. En förbättring är att man nu kan söka på alla typer av filer på ett och samma ställe.

I bilden till vänster ser du en del av de nya inställningarna i Windows 8.1, som kan underlätta för oss som är vana vid det klassiska skrivbordet. Aktivitetsfältet är det som är nertill på skrivbordet. Högerklicka på det och välj egenskaper.

Torgny Larsson

Fadder Disgen & MinSläkt
t.larsson@tele2.se

Även en piga har en levnadshistoria

Så löd ämnet för föredraget vid Kristianstadsbygdens Släktforskarförenings (KSF) årsmöte i Vä Forsamlingshem den 25 januari i år. Föredragshållaren heter Torsten Lindell, mångårig medlem i föreningen. I inbjudan till årsmötet stod följande om pigan; *De anfäder vi kan ta reda på mest om är de som på något vis har kommit i klammeri med rättvisan. I utförliga rättegångsprotokoll berättas vad som har hänt, hur den anklagade försvarade sig och vad hon till slut dömdes till. Torstens farfars mor Catarina Persdotter var en av dem. Hon var en hårsman från att stifta bekantskap med bödelns yxa.*

Ämnet lät väldigt spännande så det var bara att pallra sig från Nosaby till Vä. Torsten inledde sin berättelse med när och hur han började släktforska. Han beklagade, likt många av oss, att han inte hade börjat när han var yngre. Nåväl, i en husförhörlängd hittade Torsten en anteckning om en kvinna som blivit dömd till 5 års tukthus och 28 dagar på vatten och bröd. Kvinnan var hans farfars mor och Torsten hade aldrig hört talas om vad som hänt henne. Han kontaktade sin farbror, som inte kände till något om saken, trots att det gällde hans farmor. Torsten fortsatte forskandet med att studera domboken som behandlade målet om Catarina Persdotter. Den omfattade 28 sidor och tvingade honom att förkovra sig i handskriftstolkning, men övning ger färdighet, sa Torsten.

Men vem var hon - Catarina Persdotter? Hon stammade från trakten kring Svedala, där Torsten själv har sina rötter. Hon var född den 23 augusti 1832 i Grönby. Enligt Rosenberg ligger socknen Grönby i Vemmenhög's härad sydost om Börringesjön. Hennes fader var dragon med det poetiska soldatnamnet Rosenknopp. Hur tedde sig livet i Grönby när flickan Catarina växte upp, frågade sig Torsten? Hon hade fem syskon och det fanns ett skolhus med lärare i socknen. Familjen flyttade dock från Grönby till grannsocknen Börringe innan Catarina började skolan.

I Börringe gick hon knappast i skolan, trodde Torsten. Godsherren på Börringekloster, på den tiden Corfitz Beck-Friis (1824-97), ägde i princip socknen och enligt Torsten ville han inte satsa pengar på undervisning av sina underlydandes barn, varför det blev så och så med Catarinas skolgång. Det fanns inget skolhus i socknen utan klockaren for runt bland gårdarna och förhörde barnen på Luthers lilla katekes med förklaringar.

När Catarinas fader pensionerades som dragon flyttade familjen till Svedala. Där fick Catarina, som unga flickor på landet på den tiden, tjänst som piga och blev vid 24 års ålder med barn. Sonen Jöns Olof föddes

Torsten Lindell

1856. Fadern var okänd och har förblivit det. Som vi alla känner till fördömde kyrkan och det övriga samhället kraftigt de kvinnor som födde utomäktenskapliga barn. För Catarina, liksom hennes olycksysstrar, var det inte lätt att – med skammen – leva vidare i 1800-talets bondesamhälle. Och det hela blev bara värre när Catarina födde ytterligare ett barn utom äktenskapet.

Catarina försökte dölja graviditeten och födde ett gossebarn i lönndom i föräldrahemmet. Hon kvävde barnet omedelbart med en kudde, gömde liket i bostaden och grävde sedan ner det i en grusgrop i närheten. Vilda djur hittade emellertid kroppen och snart blev Catarina misstänkt för barnamord. Prästen meddelade brottet till myndigheterna och påpekande att det borde leda till ett synnerligen strängt straff eftersom dådet dessutom hade skett på Kristi Himmelfärdsdag.

Catarina häktades och nekade då till brottet. Rättegången hölls under tre dagar vid Vemmenhög's härads urtima ting. Flera vittnen förhöordes vid tinget, bl.a. Catarinas mor och syster. Under rättegången erkände Catarina till slut sitt brott, men hon avslöjade inte vem som var far till barnet. Domstolens utslag kom så efter hennes egen bekännelse och häradstinget dömdo henne till döden genom halshuggning.

Efter rättegången transporterades Catarina till Malmöhus fängelse, där hon fick sitta i ett halvt år i väntan på att dödstraffet skulle verkställas. Under tiden skickades en nådeansökan till Kungl. Maj:t. Torsten menar att hon måste ha fått hjälp med att skriva den, eftersom hon med sin bristfälliga skolgång, knappast var skrivkunnig. Kungl. Maj:t beviljade henne nåd och straffet omvandlades till fem års tukthus samt 28 dagar på vatten och bröd.

Torsten beskrev hennes fängstransport, från Malmö till Stockholm, där hon skulle sitta på Centralfängelset Norrmalm, som förfärlig. I början av 1860-talet var inte järnvägen klar hela sträckan mellan Malmö och Stockholm utan transporten skedde med hästskjuts med fången i bojar. En resa som varade flera dagar. Centralfängelset Norrmalm var vid mitten av 1800-talet ett av landets tre kvinnoängelser. De övriga fanns i Göte-

borg och Norrköping. På Norrmalm satt det ca 300 kvinnor, de flesta arbetsfångar. Efter fem år på Norrmalm blev hon fri och hemresan till Skåne gick med järnväg och tog 20 timmar. Hon hade sparat pengar, nästan 40 kr, under fängelsetiden, och 5 kr gick åt till hemresan.

Väl tillbaka i Skåne flyttade Catarina hem till sin mor och blev så småningom hushållerska hos grannen. Han hade blivit änkling och hade fem barn. Catarina gifte sig med grannen och fick ett barn med honom och senare ytterligare fyra. Tråkigt nog dog Catarinas man när det yngsta barnet bara var två år. Då blev det fattighuset för Catarina och hennes barn och så kom det

sig att Torstens farfar fick bo på fattighuset till han blev femton år. Familjen lyckades överleva missväxtåren på 1870-talet och senare tog barnen hand om sin mor, som dessutom drabbades av folksjukdomen tbc. Hon överlevde och sina sista år bodde Catarina Persdotter i ett hus, som ägdes av kommunen, och dog där 1901.

Ja, se det var verkligen en spännande levnadshistoria som Torsten berättade för årsmötesdeltagarna en januarilördag i Vä. Och han fick rättmätiga applåder samt ett varmt tack och blomsterkvast av Kristianstadsbygdens Släktforskarförenings ordförande Bodil Persson.

Mats J Larsson

Vår hemsida har fått ett nytt utseende

I början av året uppdaterade vi hemsidan. En del arbete återstår med att föra över information från den tidigare sidan men det ska snart vara klart. Du som är medlem får gärna komma med synpunkter och förslag på innehåll.

På startsidan hittar du nyheter om föreningen och om släktforskning, men även information om aktuella arrangemang. I kalendariet kan du se vilka träffar, möten med mera som vi arrangerar. Där kan du också anmäla dig till arrangemang.

Alla de tidigare avdelningarna finns med på den nya hemsidan. Om du inte på en gång hittar vad du söker kan det bero på att vi har passat på att även göra lite förändringar. I navigationsfältet *Innehåll* till vänster finns länkar till de olika avdelningarna och förhoppningen är att det ska vara lätt att med länkarna navigera rätt på hemsidan.

En av fördelarna med hemsidor är att det är förhållandevis lätt att uppdatera informationen och göra ändringar. Min tanke är att tillsammans med styrelsen och medlemmarna utveckla och uppdatera hemsidan

Visserligen är utseendet ändrat men adressen till DIS Syds hemsida är fortfarande densamma: www.dis-syd.se

både vad gäller innehåll och funktioner. Därför vill jag gärna ha allehanda förslag och synpunkter från dig som är medlem. Skicka dina synpunkter och förslag till mig via e-postadressen webmaster@dis-syd.se.

Anders I Andersson

Webmaster

Femårsberättelser Landshövdingars rapporter – viktiga källor för vår forskning

På Statistiska centralbyråns webbplats finns en avdelning med historisk statistik. Här kan vi släktforskare botanisera och hitta intressanta uppgifter, inte bara sådant som vi kanske oftast förknippar med statistik, siffror och tabeller.

Det finns många källor som vi kan ha nytta av för att få en bild av hur tillvaron såg ut för våra släktingar som levde på 1800-talet. Ett exempel sådana är de femårsberättelser som Överståthållaren i Stockholm och Kungl. Maj:ts Befallningshavande i länen d.v.s. landshövdingarna under åren 1817 – 1855 lämnade till Kungl. Maj:t. I dessa rapporter beskrev ämbetsmännen tillståndet och utvecklingen i sina län.

Rapporterna följde ofta en och samma disposition med följande rubriker:

- Länets allmänna beskaffenhet
- Invånare
- Näringar, jordbruk, boskapsskötsel, skogarna, bergsrörelsen, fabriker, binäringar, handel
- Politisk förvaltning, kammarverk, statsbidrag, skolor, hälsovård, fattigförsörjning
- Politie, Sockenmagasiner, sparbanker, marknader
- Städer

Genom att studera rapporterna får vi en bild av hur samhället och vardagen kunde gestalta sig. I vart fall sedda med överhetens ögon.

I femårsberättelserna som lämnades under perioden 1802-1911, redogjorde landshövdingarna för tillståndet i länen och vilka behov som fanns. Berättelserna användes som underlag till den offentliga statistiken och för planering av olika insatser eller åtgärder i länen.

Jämför med detta citat från femårsberättelsen för Malmöhus län för åren 1828-1832: *Allmogens moraliska bildning är i allmänhet tillfredsställande, hvaremot den intellectuella synes framskrida långsamt; men såsom ofördelaktigt inverkan på sedligheten får anmärkas en del af Allmogens, i synnerhet inom den arbetande klassen samt mindre bemedlade hemmansägares och brukares ännu fortfarande, fastän i sednare åren visserligen ej ökade, böjelse för omåttligt, förtärande af brännvin, hvilken så lätt tillfredsställes, dels genom det låga pris hvarlill brännvin under goda spannemålsår försäljes, och dels genom allmogens egen rättighet att tillverka samma vara.*

Problem med kommunikationer är inget nytt. Även på 1800-talet begärde man statliga medel för anläggning och underhåll av vägar. Följande står att läsa i femårsberättelsen för 1843-1847 för Blekinge: *Lättade Kommunikationer befordra en lifligare rörelse, som åter framkallar ökad produktion både af jordbruket och industrien. Något är i detta afseende redan tillgjordt genom åtskilliga vägars förbättring, dertill bidrag af statsmedel nädigst blifvit beviljade; men mycket återstår ännu. Folket är villigt, att hertill bidraga, men förmår icke allt af egen kraft och ytterligare understöd för arbeten i samma riktning hafva således blifvit i underdånighet begärde.*

När det gäller sjukvården skriver landshövdingen i Kristianstads län bland annat detta i sin redogörelse för åren 1851-1855: *Helsovården i Länet har under de förflutne fem åren blifvit besörjd af 2 ordinarie och 1 extra ordinarie provinsialläkare, med stationer i länets tre städer. Under innevarande år har tillkommit en extra provinsialläkare med station i Broby af Östra Göinge härad med detta och Vestra Göinge härad till distrikt, äfvensom en distriktläkare för fyra socknar af Willands härad, hvilken af församlingarne sjelfve aflönas. Dessutom finnas i Länet stationerade flere militärläkare.*

Femårsberättelserna för 1817-1855 hittar du via denna länk: http://www.scb.se/sv/_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/Statistik-efter-serie/Officiell-statistik-1811-1860/Femarsberattelser-1817-1855/.

Har du inte tidigare varit inne på avdelningen med historisk statistik på Statistiska centralbyråns webbplats är det hög tid för ett besök där. Där finns det mycket annat utöver femårsberättelserna som du kan ha nytta av som komplement till din släktforskning. Startsidan för den historiska statistiken når du via: http://www.scb.se/sv/_/Hitta-statistik/Historisk-statistik/.

Anders I Andersson

Välkommen till Årsmötet 2014

Söndagen den 6 april kl. 13.00 – 16.00
på Senioren i Hässleholm

DIS Syd kallar sina medlemmar till årsmöte söndagen den 6 april kl. 13. Årsmötet äger denna gång rum mitt i Hässleholm. Möteslokalen finns i Senioren på Tingshusgatan 2, på bekvämt promenadavstånd från Järnvägsstationen. Från stationen tar ni till vänster på Järnvägsgränd och tar därefter första avtagsvägen till höger som är Tingshusgatan. Den som tror mera på GPS följer i stället anvisningen WGS 84, N56°9 551', E13° 45 894 '.

Årets föredrag kallar Charlotte Börjesson *USA-resor med SweGen Tour*. Charlotte har varit ledamot i DIS och DIS Västs styrelser under många år. DIS har bidragit till resorna till svenskbygderna i USA sedan 2001 och Charlotte har deltagit i alla. Det är dessa äventyr hon kommer att berätta om på årsmötet.

Program

- Charlotte Börjessons föredrag *USA-resor med SweGen Tour*
- Föreningen bjuder på kaffe eller te och smörgåsar
- Årsmöte; dagordning, årsberättelse, bokslut och valberedningens förslag finns på hemsidan
- Efter årsmötet finns det möjlighet att söka i Disbyt, träffa styrelsen m.m.

Välkommen till
årsmötet
och påverka
verksamheten
i din förening
eller bara umgås
en stund
med likasinnade

Lärare Lindblad

Hösten 1954 flyttade min familj från min fars födelseby Hjerup i Uppåkra, där Hansastaden Jakriborg ligger nu för tiden, till min mors födelseby Lomma. Det var inte långt, 6 km, men skillnaden var himmelsvid. Hjerup och Uppåkra var ren jordbruksbygd, medan Lomma var ett industrisamhälle, som blivit köping två år tidigare, med nästan 4 000 invånare. I Lomma fanns allt, butiker och affärer där vi kunde köpa det vi behövde. I Hjerup hade mor köpt varor av handlare som då och då kom med bil till vårt hus. I Hjerups by, där min skola låg, fanns det faktiskt två affärer på femtiotalet, men vi handlade oftast av Larsson som körde ut specier och charkuterier med sin svarta bil. Vi köpte fisk av John Andersson, svagdricka av bryggaren och fotogen till kaminen av Jeppsson.

Min farfars ställe, Hjerup 4, snidad oljemålning

I Lomma fanns det många slags butiker. Det enda som jag minns att vi köpte vid grinden var svagdricka i tre- eller femlitters kaggar från Sege bryggeri. Det fanns massor av speceriaffärer både privata och flera olika Solidarbutiker, det fanns tobaksaffärer, kiosker, två köttaffärer, en elaffär och frisörer ja t.o.m. ett skrädderi, som vi inte nyttjade, eftersom mor var sömmerska och sydde det mesta som vi behövde, t.o.m. byxor till far. Jag tror inte att vad som fanns i Lomma i form av affärer och samhällsservice som provinsialläkare, tandläkare eller den nya enhetsskolan spelade någon roll för vår flyttning till Lomma. Min mor hade känt sig instängd i Uppåkra, där vi var omgivna nästan enbart av fars släktingar. Där bodde fars två fastrar och en av fastrar-nas söner med sin familj. Min farfar hade också bott där till sin död 1948 och min far hade 1943 byggt vårt hus intill hans lilla gård, eller ställe. Mor längtade till Lomma som låg vid sjön som hon sa, till sina väninnor och sin fosterfar på Habo Ljung, där hon vuxit upp.

Själv fick jag nya lekkamrater och var inte längre hänvisad enbart till att leka med mina tre nästkusiner mitt emot i Hjerup eller med min lillasyster. Och så kom vi att bo mitt emot Lomma idrottsplats. För mig var det fantastiskt. Jag hade inte sparkat fotboll innan flyttningen. Det fanns visserligen en fotbollsplan i Uppåkra också, men den låg långt från Hjerup 4 och jag hade aldrig varit där. Leken köra häst med den två år yngre nästkusinen Göran byttes nu mot fotboll. Även om Lomma idrottsplats låg mittemot vårt hus så sparkade vi boll på Mårtens äng, där Hemvärnsgården senare hamnade, eller på en äng mot Öresund i Strandhusen där bebyggelsen då slutade, och det gör den förresten fortfarande. På femtiotalet var idrottsplatsen endast öppen för oss småpågar vid Nikes träningar och där var vaktmästare Frans Andersson oinskränkt kung. Frans bodde på samma gata och vi blev vänner senare, men det är en annan historia.

Jag hade gått i byskolan i Hjerup, där det gick två klasser på varje lärare. I Lomma började jag i Vinstorps Östra skola, som senare kallades Karstorpskolan. I slutet av september började jag där i tredje klass och fröken hette Ester Wennholm. Jag minns henne som en snäll fröken, som vi hade i alla ämnen utom gymnastik, då vi i stället hade hennes man Oscar, lärare på samma skola. Jag och de flesta av mina kamrater cyklade till skolan, och cyklade hem på middagsrasten och vi cyklade förstås med Oscar till Vinstorps Västra skola vid järnvägsstationen, där gymnastiksalen fanns. I Hjerup hade man haft med sig smörgåsar och mjölk och det var inte tal om att cykla hem på middagsrasten. Till byskolan i Hjerup hade jag promenerat fram och tillbaka tillsammans med mina nästkusiner Ingrid och Kristina. Ester Wennholm var mycket intresserad av musik och jag minns särskilt när hon livfullt berättade om en konsert med Mahalia Jackson, som hon hade hört i Köpenhamn. Jag hann aldrig ikapp mina klasskamraters färdighet i blockflöjtsspelning. Det hade vi inte sysslat med i Hjerup. Jag älskade musiktimmarna, men jag kan inte smälta att Ester uppmanade

Mina föräldrars hus på Idrottsvägen 24 i Lomma, 1955

mig att stå längst bak och endast hålla för hålen – inte blåsa i flöjten – på skolavslutningen!

Efter ett år med Ester fortsatte jag på samma skola i fyran för Oscar Wennholm. Oscar var naturmänniska och naturvän. Vi hade många lektioner utomhus i skilda ämnen, ofta i Alnarpsparken, som låg nära skolan. Då var vi ungar duktiga på blommor och lövträd. Numera är åtminstone jag säkrare på barrträd. Oscar hade oss inte i alla ämnen. Vi fortsatte för Ester, som nu flyttat till Vinstorps Västra skola, med svenska, musik och syslöd. Oscar var också frisksportare och orienterare. Han hade dessutom gjort något som var unikt för en skåning på femtioalet, nämligen åkt Vasaloppet. Detta skrivs när OS i Sotji pågår. När vi hade Oscar 1956 var det vinter OS i Cortina. Oscar satte på radion i klassrummet och vi fick lyssna på när Sixten Jernberg och Veiko Hakkulinen for som jehun i de italienska alperna. Oscar stod framme vid svarta tavlan och förde protokoll över mellantiderna. Han inspirerade mig att själv föra protokoll vid vinteridrotter, både skidor och skridskor i många år. Det tog inte slut förrän datorerna tog över i TV-utsändningarna.

Efter sommaren 1956 flyttades min klass till den nybyggda enhetsskolan i Lomma, som hette Centralskolan på den tiden. Vi delades på två klasser, något

som jag inte kan minnas föranledde protester från varken elever eller föräldrar. Jag började i klass 5A och fick som lärare Bertrand Lindblad, eller som han kallades i Lomma, lärare Lindblad. Han hade haft klassen från fyran, men för oss ungar, som kom från Vinstorps Östra, var han en ny bekantskap och han är den egentliga anledningen till att jag skriver dessa rader. Han var då pensionär, men tog sin klass ett extra år och jag hade därmed turen att lära känna honom. Jag uppfattade honom som en engagerad och rättvis lärare som också kunde vara sträng. Han hade gått på seminariet i Växjö före första världskriget och var en pedagog av den tiden. Skolagan var då inte förbjuden och lärare Lindblad delade ut örflar om det behövdes. De träffade mest pojkarna, men kunde någon gång också drabba en flicka. Jag har inget minne av han slog med tillhyggen som linjal eller pekpinne. Någon misshandel var det absolut inte tal om och det omdömet gäller även Oscar Wennholm. När lärare Lindblad skulle dela ut sin bestraffning fintade han alltid med ena handen och gav oss en lusing med den andra. Vi gick på finten varje gång, jag själv några gånger per termin.

Vi hade lärare Lindblad i alla ämnen utom i engelska och slöjd. Vår engelskfröken hette Barbro Madebring, som sedermera blev vår lärare i sexan. Jag vet inte om

Bakre raden fr v Randi Wagner, Gittan Hansson, Gunnel Geimertz, Barbro Hansson, Britt Lindkvist, Birgitta Pålsson, Lena Svahn, Ulla Nilsson, Karin Nilsson, Lärare Lindblad, Jan Barnell, Bert Pettersson, Roland Ljung, Mats Larsson, Rolf Streiffert, Leif Andersson, Gerd Pettersson, främre raden fr v Bo Fredin, Eva Frid, Anne-Marie Jonsson, Kerstin Törngren, Viveka Svärd, Britt Persson, Marianne Larsson, Anne-Christine Wahlkvist, Gert Persson, Leif Hult, Kennet Jeppsson, Bengt Larsson, Gert-Arne Ståhl, Lars-Gösta Nilsson, Bengt Andersson

Lindblad behärskade engelska, men han var en hejare på svensk språklära. De kunskaperna har jag haft nytta av på grundskolans högstadium och i gymnasiet, ja fortfarande. Vi pojkar fick Olof Pettersson – Träpidder – i träslöjd medan flickorna hade Henny Ingeman, som varit vår hyresgäst, i syslöjd. Lärare Lindblad hade även oss i gymnastik. Då gällde det fortfarande att cykla till gymnastiksalen på Vinstorps Västra. Någon gymnastiksal på Centralskolan blev inte byggd i min tid. Pojkarna klädde om i omklädningsrummet, medan flickorna fick klä om på läktaren. Var Lindblad bytte om vet jag inte, men plötsligt steg han – en korpulent 65-åring – in i salen i skjortärmarna, med ärmhållare, iförd slips, kostymbyxor och på fötterna kritvita gymnastikskor. Sedan blev det stupvalvståande ställ, hoppa bock, hänga i bommar, linor och annan redskapsgymnastik. Jag kan inte minnas att Lindblads inomhusövningar skilde sig märkbart från Wennholms. Ingen av dem lät oss spela korgboll. Utomhusgymnastiken handlade om att springa sextio meter, längd- och höjdhopp samt kast med liten boll, nästan aldrig fotboll. De lektionerna ägde rum på idrottsplatsen och då hade jag nära hem.

Mina föräldrar kände till lärare Lindblad innan han blev min klassföreståndare. Min mors kusin och halvbror, morbror Edvin hade Lindblad som lärare sitt sista och sjunde skolår. Morbror Edvin var född 1900 så det bör ha varit omkring 1912 eller 1913, då Lindblad precis examinerats från seminariet. Morbror Edvin gick alltså i lärare Lindblads första klass i Lomma, medan jag gick i hans sista 1956/57. Min mor, född 1911, gick hela sin skolgång i Lomma, först i Lomma By skola och därefter på Vinstorps Västra skola. Hon hade inte Lindblad som klasslärare, men på den tiden förekom det att lärarna fick ta hand om varandras klasser av olika skäl. Mors lärare hette Mauritz Werner, men mor kallade honom aldrig för något annat än lärare Werner. Mor berättade för mig att lärare Werner hade, som hon uttryckte det, problem med spriten. Ibland kunde det inträffa att han var så överförfriskad så att han fick vila sig i lärarbostaden, som låg i närheten. Då fick lärare Lindblad ta hand om undervisningen i två klasser och tråkigt nog kunde även det omvända inträffa, nämligen att Werner fick ta över Lindblads klass när han hade tittat för djupt i flaskan. Detta berättade mor om när jag var i femtonårsåldern, men det är klart att jag redan som skolgosse kände till att Lindblad hade spritproblem. Några i klassen kunde berätta om episoder när läraren varit full i fyran. Men i femman märkte jag av detta ingenting, utom på vårterminen när vi gjorde en utfärd till Helsingör, då lärare Lindblad uppträdde underligt på perrongen vid tågbyte i Teckomatorp på hemresan.

Numera heter skolan Pilängskolan och inte Centralskolan, som den gjorde på Lärare Lindblads och min tid.

Ingen av barnen hade sett honom dricka. Parallellklassens lärarinna Elsa Nilsson ingrep emellertid rådigt och fick Lindblad placerad i en första klasskupé. Hemresan gick bra för oss barn och mig veterligen fick Lindblad inga repressalier för sitt snedsteg. Terminen tog slut och innan vi gick på

sommarlov sjöng vi och hyllade vår lärare Lindblad.

Min far hade en helt annan relation till Lindblad. På femtiotalet var det alls inte lika enkelt att deklarera som nu för tiden och far, som sålt ett hus i en kommun och köpt ett annat i en annan, vändades över blanketter och siffror. Men då blev lärare Lindblad fars räddning. Lindblad ledde deklarationskurser i sitt hus på Styrmansgatan. Med nuvarande nomenklatur kan man kanske säga att Lindblad var Lommas deklarationskonsult. Far som alltid varit intresserad av matematik fick nu träffa sin överman. Far tyckte att lärare Lindblad var en riktig hejare i matte och det var alldeles förträffligt att hans påg, d.v.s. jag, skulle sättas i Lindblads klass och lära sig räkna ordentligt.

Jag träffade inte Bertrand Lindblad så många gånger sedan vi skilts på skolgården i juni 1957. Han bodde med sin fru Johanna i ett stort tjugotalshus på Styrmansgatan 1 i Lomma. De hade gift sig 1927 och hade inga barn. Johanna Bernadina, född Lückander, var född i Lomma 1884 och dog på samma ställe 1960. Lärare Lindblad var några år yngre än sin hustru, född i Hörja i Kristianstad län 1891. När lärare Lindblad dog på våren 1962 hade jag börjat på gymnasiet i Malmö och har inget minne av att jag uppmärksammade händelsen. Jag önskar att jag likt min mor, som deltog i lärare Werners begravning, hade hedrat en älskad lärare på samma sätt.

För några år sedan kom jag att prata med min studentkamrat från Lomma Allan Ljung om lärare Lindblad. Allan är förresten den person som 1990 sädde ett släktforskarfrö hos mig, som grodde till 2004 och som numera växer hur vilt som helst. Allans äldre bror Roland, jämnårig med mig, gick i min klass i femman, och Allan hade genom honom flera minnen från lärare Lindblad. Och så är Allan en erkänt duktig släktforskare. Visste jag något om Lindblads barndom eller ungdom frågade han mig? Jag svarade nekande, men jag sa att jag var något förundrad av att hans namn i Sveriges dödbok är Bernhard Martin och inte Bertrand, som jag är helt säker på att han kallade sig under alla år i Lomma, även om vi pågar inte använde hans förnamn.

Vi hade avhandlat Lindblads alkoholbekymmer och plötsligt sa Allan att han hade en teori om varför Lindblad under stundom hade tagit till flaskan, det var något som hade hänt i barndomen. Det finns en förklaring, sa Allan, till att han bytte inte bara förnamn utan också sitt efternamn och så berättade han.

Lindblads far som hette Frans Oscar Bergstrand var född i Nöbbele i Kronobergs län 1862. Han var folkskollärare och förtroendemän i Hörja i Kristianstad län. 1885 hade Frans Oscar gift sig med Agda Lydia Lindblad från Hoby i Blekinge. De fick tio barn tillsammans, sex flickor och fyra pojkar födda mellan 1887 och 1899. De två äldsta barnen var födda i Norra Åkarp, resten i Hörja. Bertrand Martin, född 1891, var det fjärde barnet, hade två äldre systrar och en äldre bror samt två yngre bröder och fyra småsystrar. Brodern Gösta Eugen dog ett halvt år gammal i januari 1898 och barnens mor dog i barnsäng hösten 1899.

Den 31 mars 1900 skulle styrelsen i Hörja sparbank hålla sammanträde. Dagens ärende gällde bankens sekreterare, Hörjas skollärare, Frans Oscar Bergstrand. Han var en ansedd man i byn som dessvärre länge utnyttjat sitt uppdrag i banken för att göra egna uttag. Under åtta år som han varit sekreterare hade han drygat ut sin egen kassa med lån som han täckt med falska insättningar. Vid flera tillfällen hade revisorerna sett genom fingrarna men nu var måttet rågat. Bergstrand skulle denna dag betala tillbaka pengarna.

Det kunde han inte. Familjen hade en ansträngd ekonomi. Lånen från banken höll dem flytande när den magra lärarlönen inte räckte till. Hans goda anseende skulle bli förstört, när försörjningsringen skulle bli känd. Han kallade då hem de barn som vistades hos släktingar och förnyade sin livförsäkring. Till medlemmarna i banken författade han ett avskedsbrev. Och på något sätt skaffade han en flaska cyankalium. Giftet skulle vara vägen ut. Till de åtta församlade barnen, sonen Bertrand hade inte hunnit hem, sa han att de skulle få hostmedicin. De som inte kunde ta den själv matade han med giftet. När det var färdigt gick han ut i köket för att betala pigan Johanna Andersson hennes lön. Därefter återvände han till sängkammaren och tog sin egen dos.

Johan, 11 år, Gottlin, 6 år, Thor, 5 år, och den yngsta Lydia, ett halvt år gammal, avled genast. Signe, 13 år, tyckte att hostmedicinen smakade illa och spottade ut den. När hon såg vad som höll på att hända sprang hon ut till pigan Johanna för att få hjälp. Scenen var hemsk med Frans Oscar och barnen livlösa eller i svåra kramper. Socknens barnmorska kom dit och senare även läkare. Signe som spottat ut giftet var oskadd

och döttrarna Bertha, 10 år, och Svea, 4 år, kunde räddas till livet. Dottern Elin, 1 ½ år, hann inte heller få något gift.

Rubriken i Norra Skånes extrablad som den 31 mars redogjorde för händelseförloppet löd *Ett sorgligt familjedrama*. I olika tidningar publicerades Bergstrands avskedsbrev där han erkände vad han gjort och försökte förklara sitt handlande. *Hellre ville jag dö än ställas till laga ansvar*, skriver Bergstrand och beskriver att hustruns död blev knäcken för honom.

Svensk läraretidning skrev om händelsen och menade att den visar hur illa det kan gå när lärare har bisysslor utanför skolan, eftersom frestelsen är nära för dem med små inkomster. Frans Oscar Bergstrand hade försnillat drygt 3 500 kr, vilket kan ställas mot hans lärarlön som var 800 kr om året.

Sidan 12 i Hörjas dödbok år 1900 är en makaber läsning. Överst med dödsdagen den 31 mars står fadern Frans Oscar med angiven dödsorsak *Förgiftning, självmord* och därpå följer John Oscar, Gottlin Linnea, Thor Gunnar och Lydia med dödsorsaken *Förgiftning, mord*. Barnen begravdes den 8 april på Hörja kyrkogård, medan fadern begravdes i tysthet i Lund dagen efter.

Denna förfärliga historia bar alltså vår lärare Lindblad på genom hela livet. Han valde därför att ta sin mors flicknamn i stället för faderns Bergstrand. Han hade själv undkommit katastrofen genom en slump - han hann inte hem! Kan detta förklara att han ibland tog till alkoholen för att döva sina känslor, sin ångest? Jag och Allan vet inte det, men vi tror att det kan förklara varför Bertrand och Johanna Lindblad aldrig satte några barn till världen.

Mats J Larsson

Källor

Sveriges Dödbok 1901-2009

Sveriges Befolkning 1890

Skånskan.se den 12 april 2012

Hörja AI:12 (1893-1899) Bild93/sid88, AD

Hörja AIIa:1 (1900-1930) Bild1590/sid152, AD

Hörja FI:2 (1895-1941) Bild160/sid12, AD

Skånes Genealogiska Förbund

Intresserad av släktforskning?

Då är du välkommen till

Fridhems Folkhögskola i Svalöv

Lördagen den 22 mars 13.00 – 16.00

Ett stort antal lokala släktforskarföreningar i Skåne finns på plats med information om sina socknar, böcker och CD-skivor samt tipsar dig i din släktforskning

Arkiv Digital, Skånes Hembygdsförbund, Bornholmsföreningen finns också på plats och kan berätta om sina verksamheter och ge dig värdefulla tips

13.00 – 13.45 Genvägar i släktforskningen – har vi nytta av DNA?

Magnus Bäckmark, uppdragssläktforskare och författare

14.00 – 14.45 Finska krigsbarn i Sverige – om, varför och hur gick det sen? – Soini Andersson och Antero Ijäs Nilsson från föreningen

Sydsveriges Finska Krigsbarn

15.30 – 15.45 Hallaröd i historien – ett försök att teckna ner den äldre generationens minnen

Anna Røjås

Välkomna!

Debattinlägg

Jag kan förstå att det kan vara väldigt pinsamt om det blir offentligt att någon ana ställt till det för sig eller begått ett brott. Ättlingar kan ju inte ställas till svars för ett brott eller för snedsteg som en ana begått, men det kan ju vara nog så pinsamt för de efterlevande.

Dessutom finns det så klart hel del människor förstås, som inte vill att deras härkomst skall avslöjas. Vi släktforskare kan ju hitta en hel del som någon annan inte önskar skall bli offentligt.

Enligt min syster Kerstin i Australien gäller (enligt kutym och oskrivna lagar) att det är oförskämt och inte tillåtet att gräva i andra människors förflutna, om man inte har blodsband (Obs direkta blodsband krävs).

Mot denna bakgrund kan man ställa sig frågan om inte den största delen av det material som finns i Disbyt strider mot denna uppfattning. Jag undrar alltså med vilken rätt vi alla gräver i folks förflutna (som vi inte har direkta blodsband med)?

- Om ett barn säger du får *inte* gräva i min mors förflutna gäller detta *nej* även om ett annat barn säger du *får*?

- Vad gäller om en son säger *ja* och *två* döttrar (eller en annan son) säger *nej* fick jag inte klarhet i (om ett *nej* alltid gäller före *ja*).

- Om en förfader i sitt testamente skriver *Ni får inte gräva i mitt eller mina förfäders förflutna* undrar jag om detta förbud gäller även för mig i fjärde led?

- Om jag som släktforskare får ett förbud av ett av mina syskon kan jag alltså inte fortsätta släktforska?

Vad gäller egentligen? Enligt lag? Enligt sed och kutym? Enligt hederskodex? Vad tycker ni? Många är tydligen upprörda över vad vi släktforskare sysslar med!

Christer Thörn

ct@christerth.se

Saxade notiser & tips

Dags att nominera till Örnerbergpriset

Vi läser på Rötter att från och med 2014 är det möjligt att nominera både en person eller en organisation till Victor Örnerbergs Hederspris. Alla släktforskare kan lämna förslag på Örnerbergprismottagare. Sista nomineringsdag är 31 mars 2014. Prissumman är på 10 000 kr och priset ska gå till en person eller en organisation som har gjort stora insatser för släktforskningen. Arbetet ska ha varit värdefullt för andra släktforskare och den nominerade bör ha publicerat sitt material i bokform eller på annat sätt. Priset kommer att delas ut i samband med Släktforskardagarna i Karlstad.

Hedersdiplom

Ur Släktforskarförbundets Nyhetsbrev till ordföranden och redaktörer saxas följande om förbundets Hedersdiplom. Det kan delas ut till en eller flera personer som har gjort förtjänstfulla insatser i sin medlemsförening. Förslag med motivering ska vara förbundskansliet tillhanda senast 31 mars.

Årets Eldsjäl

I samma nyhetsbrev läser vi om årets eldsjäl. Årets Eldsjäl är ett pris som vill belöna initiativ och framåtanda inom släktforskningen. Det tilldelas en enskild släktforskare som entusiasmerar andra med sitt engagemang för släktforskning. Notera att detta pris skiljer sig från Hedersdiplom. Priset delas ut till enskilda släktforskare. Nomineringar till priset kan lämnas av alla släktforskare som är medlem i en medlemsförening.

Förslag på Årets Eldsjäl med motivering ska vara förbundskansliet tillhanda senast den 31 mars.

KB ska digitalisera äldre böcker

Det ska bli enklare att låna Kungliga bibliotekets äldre litteratur. Regeringen har gett Kungliga biblioteket i uppdrag att digitalisera äldre litteratur, där upphovsrätten har gått ut. Det innebär att det blir lättare att få tillgång till bland annat äldre historie- och genealogiska verk, då de kommer att finnas tillgängliga för lån online.

Mac-spalten

En julhälsning från Crosby Texas USA

Några dagar före jul damp det ner ett brev i vår brevlåda. Det var en julhälsning från min femmänning Larry A. Crosby TX USA. I brevet låg ett litet rött USB-minne, som innehöll en gedcom-fil med några tusen av våra gemensamma släktingar.

Nu började arbetet med att integrera Larrys uppgifter med mina i mitt Reunionprogram.

1) Jag började med att skapa en ny familjefil i Reunion10.

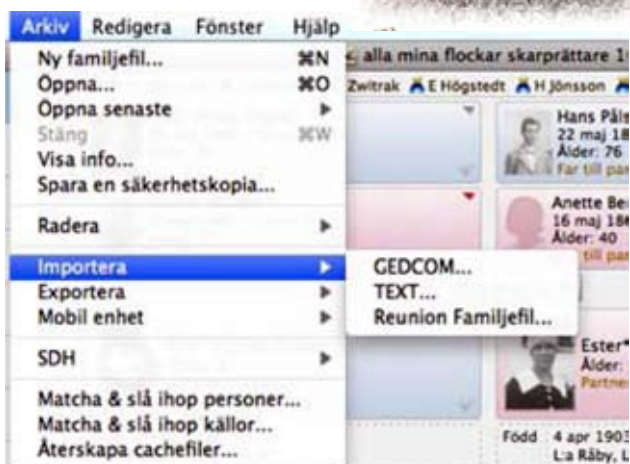

Bild 1 Importera gedcomfil

- 2) Importerade gedcom-filen i den nya familjefilen
- 3) Skapade en kopia av den nya familjefilen
- 4) Skapade en kopia av min egen familjefil
- 5) Importerade till min egen familjefil, den nya familjefilen
- 6) Namngav den nya familjefilen som nu innehöll 5 279 + 3 414 = 8 693 personer
- 7) Min egen fil med 5 279 personer och Larrys med 3 414 personer finns kvar.

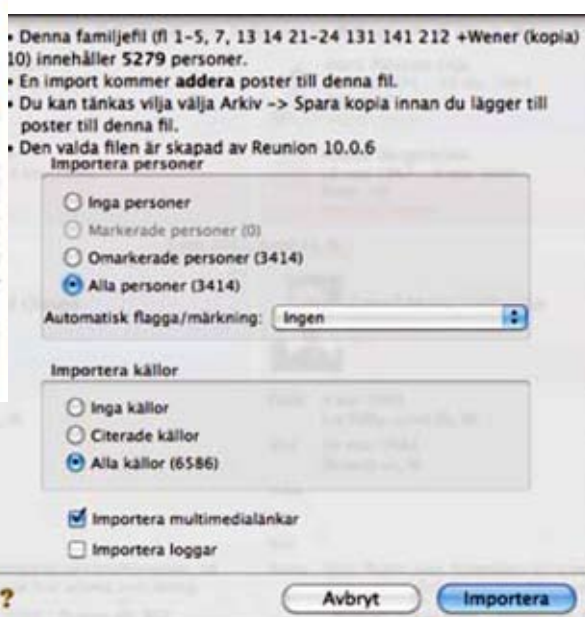

Bild 2 Importera Familj

8) Fortsätter under Arkiv i Menyraden, med att Matcha och slå samman personer

Bild 3 Matcha

Bild 4 Slå samman

9) Nu var de 3 440 personerna i den nya USA-filen integrerade med mina 5 279 personer i mitt Reunion-program, det finns nu 8 693 personer, 47 dubletter. Efter matchning och sammanslagning återstår 8 646 personer.

Men jag vill gärna också ha över dem i Disgen. Då börjar jag så här;

1) Skapar en gedcom-fil av den nya Reunion-filen, filen skall vara anpassad till Windows/Disgen.

Bild 6 Exportera Gedcomfilen

Helge Olsson
Mac- o Reunionfadder
helge@dis-syd.se

Bild 5 Skapar en ny flock

2) Skapar en ny flock i Disgen, öppnar flocken och exporterar den nya gedcom-filen.

Distanscirklar med Disgen

I distansutbildningar arbetar du vid din egen dator och på tider som passar dig och i den takt som du väljer själv. DIS erbjuder i vår två distanscirklar; *Kom igång med släktforskning och Disgen* och *Gör en släktbok till dina barnbarn med Disgen*

Distanscirklarna startar den 15 maj. Bengt Kjollerström är kursledare. Du finner information om cirkelarna på <http://kurs.dis.se>. På den platsen kan du också anmäla dig. Där kan du också titta på cirkelarnas innehåll och uppläggning. Hösten 2014 planeras samma kurser starta den 15 september respektive den 15 oktober.

MIGRATION
- dåtid, nutid och framtid

Släktforskardagarna
KARLSTAD
29 – 31 augusti 2014

www.sfd2014.se

Program för DIS Syd-våren 2014

Reservation för ändringar – kontrollera temat i Utskickarna i DISsyd.se

ÅRSMÖTE DIS Syd

2014-04-06

Plats: Senioren Hässleholm

Tid: 13.00 -16.00

Föredragshållare: Charlotte Börjesson *USA-resor med SweGen Tour*

ESLÖV

Plats: ABF-lokalen Palmgatan 6

Tid: 13.00 -16.30

Kontaktperson: Kerstin Olsson
kerstin@dis-syd.se, 070-93 75 914

Kostnad 30 kr inklusive kaffe och smörgås

2014-03-29

DIS-träff

Tema: Anders Larsson visar statistikfunktionen och tipsar om hur använder man Disgens söklister

2014-04-05

DIS-träff

Tema: Helge Olsson visar Gedcom för överföring av data mellan olika släktforskningsprogram

2014-05-03

DIS-träff

Tema: Britt-Mari Ridell visar HTML export och mallarna i Disgen

2013-05-31

DIS-träff

Tema: Patrik Hansson svarar på inskickade frågor. Frågorna skickas i förväg till kerstin@dis-syd.se

HÖGANÄS

Plats: Kullabygdens Släktforskarens lokal, Linnégatan 15, Höganäs

Tid: 13.00 - 16.00

Kontaktperson: Gunnar Persson
gunnar@dis-syd.se

Kostnad 30 kr per gång inkl. fika, ingen anmälan.

2014-04-26

DIS-träff

Tema: Disbyt och Dispos

RONNEBY

Plats: ABFs lokaler på Kungsgatan 2

Tid: 10.00 -14.00

Kontaktperson: Bo Lundgren bo@elmedia.se, 0457-244 13. Ingen anmälan. Fika till självkostnadspris. Vårens tema är Disgen. Innehåll i träffarna bestäms senare

2014-04-12

DIS-träff

2014-05-10

DIS-träff

SÖLVESBORG

Plats: ABFs lokaler på Hamngatan 6B

Tid: 16.00 -19.00

Kontaktperson: Bo Lundgren, bo@elmedia.se 0457-244 13. Ingen anmälan. Fika till självkostnadspris. Vårens tema är Disgen. Innehåll i träffarna bestäms senare

2014-03-30

DIS-träff

2014-04-27

DIS-träff

Fotografer i detta nummer är Jan Nilsson, Marianne Larsson och redaktören. Torgny Larsson, Anders I Andersson och Helge Olsson har lämnat illustrationer till sina artiklar. Charlotte Börjesson har lånat oss sin bild. Fotot på skolklassen har med all sannolikhet tagits av Lommas dåtida egen fotograf Justus Öberg.

Bidrag till DISkutabelt

Vill du dela med dig av dina erfarenheter av släktforskning med eller utan dator? Har du synpunkter på vår tidning eller vår förening. Vi tar gärna mot ditt bidrag i *DISkutabelt*. Kontakta vår redaktör Mats J Larsson på 044-126391 eller mats@dis-syd.se. Manusstopp för årets andra nummer är den 15 maj 2014.

Begränsad eftersändning

Vid definitiv eftersändning retur med
den nya adressen till:

DIS Syd
Porfyrvägen 20
224 78 Lund

B

Hjärtligt välkommen som medlem i DIS Syd

DIS Syd är en ideell förening som startade 1992. Föreningens ändmål är att främja kunskapen om, förståelsen för samt användningen av datorn som redskap i släktforskningen.

När du blivit medlem och har frågor så hjälper vi dig. Vi ställer upp med faddrar och kurser i ditt närområde. Vi hjälper dig att få ut mer av DIS produkter.

DIS Syd är den sydligaste regionföreningen i DIS, Föreningen för Datorhjälp I Släktforskningen. Vi samlar medlemmar från Skåne, Blekinge och södra Halland där fyra av fem DIS-medlemmar även är medlemmar i DIS Syd.

DIS Syd samarbetar med Skånes Genealogiska Förbund och de ca tjugo lokala släktforskarföreningar som finns i regionen och vi medverkar ofta i deras olika sammankomster.

Vi anordnar egna arrangemang av olika slag, t.ex utbildningar. Se vårt program på föregående sida. Vi har förstås en egen hemsida för att underlätta elektronisk kontakt släktforskare emellan.

Föreningens medlemsblad, *DISkutabelt*, kommer ut fyra gånger per år med användarerfarenheter, tips, programnyheter och föreningsnytt.

Medlemsavgiften i DIS Syd är 50 kr om året, 25 kr för familjemedlemmar. Det förutsätter medlemskap i DIS som kostar 150 kr om året, 75 kr för familjemedlemmar.

Kom med du också och se vad vi har att erbjuda!

Syrelse:

Jan Nilsson	Lagerlöfs väg 14	245 32	Staffanstorps	046-255788	jan@dis-syd.se	Ordförande
Caj Nilsson	Herrevadsgatan 20	268 31	Svalöv	0418-668324	caj@dis-syd.se	Kassör
Bengt Kjollerström	Östra Vallgatan 41	223 61	Lund	046-126018	bengt@dis-syd.se	Ledamot
Bo Lundgren	Avenboksvägen 3	372 52	Kallinge	0457-24413	bo@dis-syd.se	Ledamot
Rune Jönsson	Orienteringsgatan 4	291 66	Kristianstad	044-245217	rune@dis-syd.se	Sekreterare
Kerstin Olsson	Östra Ströo 2602	241 91	Eslöv	070-9375914	kerstin@dis-syd.se	Mac-ansvarig
Staffan Knös	Gångbrogatan 2	372 37	Ronneby	070-5951338	staffan@dis-syd.se	Ledamot
Anders Lindberg	Luzernvägen 1 D	227 38	Lund	0708-397908	anders.lindberg@dis-syd.se	Ledamot

Faddrar:

Anders Larsson	Mellang 3 A lgh 1103	233 32	Svedala		anders@dis-syd.se	Disgen PC-användare
Arne Sörlöv	Norra Alnaryd 216	370 33	Tving	0455-70304	arne.s@dis-syd.se	Disgen PC-användare
Bo Lundgren	Avenboksvägen 3	372 52	Kallinge	0457-24413	bo@dis-syd.se	Disgen PC-användare
Bengt Kjollerström	Östra Vallgatan 41	223 61	Lund	046-126018	bengt@dis-syd.se	Disgen PC-användare
Caj Nilsson	Herrevadsgatan 20	268 31	Svalöv	0418-668324	caj@dis-syd.se	Disgen PC-användare
Jan Nilsson	Lagerlöfs väg 14	245 32	Staffanstorps	046-255788	jan@dis-syd.se	Disgen PC-användare
Rune Jönsson	Orienteringsgatan 4	291 66	Kristianstad	044-245217	rune@dis-syd.se	Disgen PC-användare
Torgny Larsson	Östra Hyllievägen 17	216 21	Malmö	040-510766	t.larsson@tele2.se	Min Släkt & Disgen PC
Lotta Sörensen	Nexövägen 27 C	294 35	Sölvesborg	0704-407436	lotta.1957@gmail.com	Min Släkt PC-användare
Helge Olsson	Västergatan 28	231 70	Anderslöv	0410-20002	helge@dis-syd.se	Mac&Reunion-fadder
Kerstin Olsson	Östra Ströo 2602	241 91	Eslöv	070-9375914	kerstin@dis-syd.se	Disgen Mac-användare
Georg Aagerby	Gildshøj 86 DK-2605	Brøndby	Danmark	+45-43965337	g.agerby@jubii.dk	PC-fadder, Danmark

Disbyt-ombud

Christer Thörn	Perstorp 405	284 92	Perstorp	0709-967687	disbyt@dis-syd.se	Disbytombud, valberdn. ordf
----------------	--------------	--------	----------	-------------	-------------------	-----------------------------

VAR MED I DIS SYD

VAR MED OCH PÅVERKA UTVECKLINGEN

VAR MED OCH HJÄLP DINA SLÄKTFORSKARKAMRATER DÄR DU KAN

